

4 - چرا معمولاً شگفتی‌های عالم طبیعت از چشم ما پوشیده می‌ماند؟ وظیفه ما در این مورد چیست؟

اگر هنگام تمیز کردن شیشه ساعت، کسی از ما بپرسد: «ساعت چند است؟»، معمولاً در چنین حالتی دوباره به ساعت نگاه می‌کنیم و سپس جواب می‌دهیم. می‌دانید چرا؟

نگاه ما به پدیده‌های اطرافمان معمولاً نگاهی سریع و گذراست؛ به همین دلیل در نگاه اول، بسیاری از جزئیات از چشم ما پوشیده می‌ماند. شگفتی‌های جهان آفرینش - که بسیاری از آنها در وجود خود ما انسان‌ها قرار دارد - بخشی از دیدنی‌های این جهان زیبا است. ما معمولاً بی‌توجه از کنار آنها عبور می‌کنیم. کافی است دست‌کم برای یک روز، نگاهمان را به جهان تغییر دهیم تا برای اولین بار به برخی شگفتی‌ها پی ببریم.

بی نظیر

حمید با آب و تاب درباره نمایشگاهی که دیروز با دای‌اش به آنجا رفته بود، صحبت می‌کرد؛ «بچه‌ها باورتان نمی‌شود! یک دوربین فیلمبرداری بزرگ دیدم که زیرش چرخ گذاشته بودند. می‌گفتند بدون چرخ و سه‌پایه مخصوص نمی‌توان آن را حرکت داد. یک دوربین دیگر بود که می‌گفتند بدون فیلم، ساعت‌ها فیلمبرداری می‌کند! عدسی عجیب و غریبی داشت؛ می‌گفتند اگر اینها نباشد، نمی‌شود با نور کم (مثل غروب) فیلمبرداری کرد.

5 - چند مورد از شگفتی‌های چشم را نام ببرید و بگویید این شگفتی‌ها نشانه‌ی چیست؟
دای‌ام از مسئول دوربین‌ها پرسید: می‌توانید پیشرفته‌ترین دوربین را به ما نشان دهید؟

– شما چطور متوجه پیشرفته‌ترین و عجیب‌ترین دوربین دنیا نشدید؟! این دوربین بسیار سبک و زیباست و به راحتی حرکت می‌کند. تازه بدون اینکه احتیاج به فیلم داشته باشد تا ده‌ها سال می‌تواند بدون کمترین مشکلی فیلمبرداری کند. اگر کمی گرد و غبار داخل‌اش شود، خود به خود به کار افتاده و خودش را شست‌وشو می‌دهد. حتی گاهی اوقات که دچار مشکلی می‌شود، به صورت طبیعی خودش را تعمیر و تنظیم می‌کند. در هر زمانی با توجه به میزان نور، عدسی‌اش به صورت خودکار تنظیم می‌شود. وقتی هم که صاحب‌اش نخواهد از آن استفاده کند، خود به خود خاموش و بسته می‌شود... این شگفتی‌ها نشان دهنده‌ی وجود خالق حکیم است که ما را ببوده نیافریده بلکه برای هدفی آفریده است.



* چند مورد دیگر از جزئیات آفرینش چشم: چشم‌ها داخل گودی صورت قرار دارند تا با استخوانهای گونه، پیشانی و بینی محافظت شوند - ابروها مانند سایبان از تابش شدید نور به چشم جلوگیری می‌کنند و نمی‌گذارند عرق پیشانی نیز وارد چشم‌ها شود - مژه‌ها از ورود گرد و غبار به داخل چشم جلوگیری می‌کند - شکل چشم‌ها بادامی است تا اشک از آن خارج شود.

من با خوشحالی گفتم: اگر ممکن است زودتر این دوربین بی نظیر را به ما نشان دهید.
— کافی است یک بار با دقت در آینه نگاه کنی تا بهترین دوربین دنیا را ببینی!!

تا حالا به آفرینش چشم‌های خود دقت کرده‌اید؟
چشم‌ها داخل گودی صورت قرار دارند تا با استخوان‌های گونه، پیشانی و بینی از آنها محافظت شود. اگر این حصار استخوانی اطراف چشم را نگرفته بود، هر ضربه‌ای به چشم می‌توانست انسان را برای همیشه از نعمت بینایی محروم کند.

به پروهایتان نگاه کنید. این موهای کوتاه که زیبایی بخش صورت شما هستند، علاوه بر اینکه مانند سایبان از تابش شدید نور به چشم جلوگیری می‌کنند، نمی‌گذارند عرق پیشانی نیز وارد چشم‌ها شود. حالا تصور کنید، اگر چشم‌ها داخل گودی قرار نداشتند، اگر ابروها نبودند؛ اگر مژه‌ها هر لحظه از ورود گرد و غبار به چشم جلوگیری نمی‌کردند؛ اگر پلک‌ها باز و بسته نمی‌شدند؛ اگر شکل چشم‌ها بادامی نبود و اشک از آن خارج نمی‌شد و... چه اتفاقی می‌افتاد؟

این همه **شگفتی** باعث شده است که دانشمندان و مخترعان بزرگ، با الگو گرفتن از ^{چشم} آن، موفق به ساخت دوربین‌ها، میکروسکوپ‌ها و تلسکوپ‌های دقیق شوند.

امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام درباره آفرینش انسان می‌فرماید: 6 - امام علی (ع) درباره آفرینش انسان چه می‌فرمایند؟

از [خلقت] این انسان باید تعجب کرد که با تکه‌ای چربی نگاه می‌کند، با

پاره‌ای گوشت سخن می‌گوید و با چند استخوان [ریز] می‌شنود. گوش زبان



آنچه گفته شد، فقط نمونه‌ای از شگفتی‌های بی‌پایان دنیای ماست.
شما هم با دوستانتان گفت‌وگو کنید و نمونه‌های دیگری از این شگفتی‌ها را بیان کنید. آفرینش شتر - بدن مورچه و...

این همه شگفتی‌هایی که در جهان هستی وجود دارد، نشانه چیست؟ آیا می‌توان گفت تمامی این امور، به‌طور تصادفی به وجود آمده و کسی آنها را نساخته است؟ یا اینکه...
خداوند مهربان برای اینکه بیشتر به اطراف خود دقت کنیم، می‌فرماید:

ترجمه خواننده شود

آیا به شتر نمی‌نگرند که چگونه آفریده شده است؟
و به آسمان که چگونه برافراشته شده است؟
و به کوه‌ها که چگونه پا برجا و استوار شده‌اند؟
و به زمین که چگونه گسترده گشته است؟
پس تو [ای پیامبر] تذکر ده که تو فقط تذکر دهنده‌ای.

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ
وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ
وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ
وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ
فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ

جواب سوال 1 کتاب

اگر انسان با دقت به نظم شگفت‌انگیز جهان و تمامی مخلوقات بنگرد فقط به یک نتیجه خواهد رسید که این نظم‌های شگفت‌انگیز و بی‌نظیر، قطعاً ناظمی داشته است و این ناظم کسی نیست جز خداوند دانا و توانا.

هدف آفرینش

کمی فکر کنید؛ آیا ممکن است خداوند دانا و حکیم ما، این جهان زیبا و شگفت‌انگیز را بیهوده و بی‌هدف آفریده باشد؟

به نظر شما هدف از این آفرینش شگفت‌انگیز چیست؟

جواب سوال 2 کتاب

امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام در پاسخ به این سؤال می‌فرماید:

خداوند تمام آنچه را که در زمین است برای شما آفریده است تا دربارهٔ آنها بیندیشید و با استفاده از آنها به بهشت راه یابید و خودتان را از عذاب دورزخ برهانید.^۱

خداوند مهربان که از هر کسی نیازهای ما را بهتر می‌داند، این جهان را طوری آفریده است

که ما بتوانیم به بهترین شکل در آن زندگی کنیم. او به ما چشم داده است تا با دقت به نشانه‌های علم

7 - چرا خداوند به ما چشم داده است؟

۱. عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۱۲

۱. سوره غاشیه، آیات ۱۷ تا ۲۱

8 - چرا خداوند به ما عقل داده است؟

و قدرت‌اش نگاه کنیم، و به ما عقل داده است تا درباره آنچه می‌بینیم فکر کنیم و از دنیای پیرامون خود درس خدانشناسی بیاموزیم.

9 - چرا خداوند دنیا را پر از نعمت‌ها و زیبایی‌هایش کرده است؟ و نتیجه‌اش چیست؟ او دنیا را پر از نعمت‌ها و زیبایی‌هایش کرده است تا بدانیم چقدر ما را دوست دارد؛ پس ما نیز او را دوست بداریم و از او اطاعت کنیم. این همان راهی است که نتیجه‌اش رسیدن به بهشت زیبای خداست.

10 - چه راهی به بهشت ختم می‌شود؟ دوست داشتن و اطاعت از خداوند

* انسان با عقل خود و اندیشیدن می‌تواند درس خدانشناسی بیاموزد.

بیشتر بدانیم

ضخیم‌ترین زره دنیا

تا حالا یک زره را از نزدیک دیده‌ای؟ می‌دانی زره‌ها را از چه می‌سازند؟ فکر می‌کنی بزرگ‌ترین زره دنیا چقدر ضخامت دارد؟ ده سانتی‌متر؟ نیم متر؟ یک متر؟ ضخیم‌ترین زره دنیا، جو زمین است که ده‌ها کیلومتر ضخامت دارد. این زره که از جنس بسیار لطیف (هوا) تشکیل شده است، آن‌چنان محکم و نفوذناپذیر است که هر موجود مهاجمی را قبل از رسیدن به زمین نابود می‌کند.

شهاب‌سنگ‌ها گروهی از این مهاجمان هستند که با سرعت اعجاب‌آور پنجاه کیلومتر در ثانیه (یعنی صدبرابر سرعت گلوله) در فضا حرکت می‌کنند. به گفته دانشمندان، این سرعت باعث می‌شود که در یک سنگ بسیار کوچک آسمانی، نیرویی معادل انرژی یک بمب اتمی نهفته گردد. به همین دلیل است که آنها با هر جسمی برخورد کنند، انرژی فوق‌العاده‌ای را آزاد می‌کنند و منفجر می‌شوند.

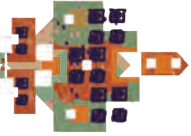
اهمیت جو زمین وقتی برای ما معلوم می‌شود که بدانیم در هر شبانه‌روز، چندین هزار شهاب‌سنگ ریز و درشت با جو زمین برخورد می‌کنند و قبل از رسیدن به سطح زمین منفجر و به گاز و بخار تبدیل می‌شوند. این تنها بخشی از مأموریت زره دفاعی زمین است. اتمسفر (یا جو زمین) علاوه بر سنگ‌های آسمانی، اشعه‌های مرگبار کیهانی، اشعه مادون قرمز و جریان‌های مغناطیسی شدید فضایی را نیز قبل از رسیدن به زمین خنثی می‌کند و خطرهای بزرگ دیگری را از ساکنان زمین دور می‌کند.

می‌توانی حدس بزنی اگر این زره مقاوم، زمین را نپوشانده بود، چه اتفاقی در انتظار ساکنان زمین بود؟ حالا بهتر می‌توانیم معنی این کلمات نورانی خداوند را دریابیم که می‌فرماید:

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَفْهُاً مَّحْفُوظاً
وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ^۱

و آسمان را سقفی نگاهدارنده قرار دادیم،
ولی آنها از [تفکر در] نشانه‌های آن [آسمان] رویگردانند.^۲

۱. سوره انبیاء، آیه ۳۲ - ۲. تفسیر نمونه، ج ۱۳، ص ۴۰۰ (برای اطلاع بیشتر درباره اتمسفر زمین می‌توانید به وبگاه دانشنامه فضایی ایران www.isa.ir مراجعه کنید.)



۱- از نظم شگفت‌انگیز جهان و مخلوقات درون آن، چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟

۲- با توجه به سخن حضرت علی علیه السلام توضیح دهید که خداوند آنچه در زمین است را با چه هدفی برای انسان خلق کرده است.

پیشنهاد

متن زیر را با دقت بخوانید :

... به بدن کوچک مورچه بنگرید! خلقتش آن‌چنان لطیف است که چشم آن را در نمی‌یابد و عقل آن را درک نمی‌کند، ببینید چگونه روی زمین به راه می‌افتد و برای به‌دست آوردن روزی خود، تلاش می‌کند و دانه‌هایی را که به لانه‌اش می‌برد در جایگاهی مخصوص نگه می‌دارد...

خداوند هرگز از او غافل نمی‌شود و از بخشش محروم نمی‌سازد، حتی اگر در دل سنگی سخت یا صخره‌ای خشک به سر برد...

اگر درباره‌ی دستگاه گوارش و درون شکمش فکر کنی و یا به چشم و گوشی که در سر دارد اندیشه کنی آن‌چنان از آفرینش مورچه دچار شگفتی خواهی شد که از توصیف او به زحمت خواهی افتاد...

اگر اندیشه‌ات را به کارگیری، دلایل روشن به تو خواهند گفت که آفریننده‌ی مورچه کوچک همان آفریدگار درخت بزرگ خرماست؛ همان کسی که آفرینش همه‌ی موجودات سنگین و سبک، و بزرگ و کوچک، و نیرومند و ضعیف برایش یکسان است.^۱



آنچه خواندیم بخشی از گفتار امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام در توصیف شگفتی‌های خلقت مورچه است. شما نیز می‌توانید درباره‌ی یکی دیگر از آفریده‌های خداوند تحقیق کنید و نتیجه را در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

الهی

تو را سپاس که مرا به دنیا آوردی؛
و از شیر گو را را غذایم دادی؛
و دل مادران را با من مهربان کردی؛
و آن زمان که در گهواره، طفلی ضعیف بودم، از من محافظت کردی؛
و هر سال که بر من گذشت، بر رشد من افزودی؛
و از خوراک و پوشاک کوناگون بهره مند ساختی؛
و آن زمان که رشد یافتم، پاسکاری را به من آموختی؛
الهی،

چگونه نعمت هایت را بشمارم، و بخشش هایت را سپاس گویم،
در حالی که نعمت هایت، بیش از آن اندک که به شمارش در آیند!

تو هم اگر دوست داری چند جمله با پروردگارت سخن بگو.

.....
.....
.....